

ספר זֶהָר לַחֲנוּכָה

מכיל: סדר לימוד הזוהר לחג החנוכה,
כתבי האריז"ל, ועוד,
הדלקה וחיובה, הברכות, ברכת שהחיינו.

ובוודאי הלומד מאמרים אלו בימי החנוכה, יכפיל
וישליש זכויותיו עשרת מונים, כמבואר בספר
ערכה של שעה וכוח הזוהר. ויתקיים בנו הבטחת
משה רבינו מהימנא בספרא דא יפקון מגלותא
ברחמי אמן

יצא לאור ערב חנוכה ה' תשע"ג
על ידי "מפעל הזוהר העולמי"
סניף בת ים טל: 052-7651911

מפעל הזוהר העולמי

רבי שלום יהודה גראס שליט"א
האדמו"ר מהאלמין
חיבר למעלה מאלף ספרים
על כל מקצועות התורה

סניף בת ים
רחוב בר יהודה 50
בת ים יצ"ו ארץ ישראל
טל: 0527651911

מחפשים תורמים להדפיס
מאות אלפים עד 15 מיליון של
תיקוני זוהר "תיקון מג"
לחלקם ל-15 מיליון יהודים
בחינם.

התורמים משלמים ישר לדפוס!
ובתוך כמה ימים מקבלים
הסחורה בע"ה.

האם יש מחשב שיוכל לחשבן
את הזכות הגדולה שיכולים
לזכות בכסף קטן?

לפרטים: 052-7651911

מ. א עימוד ועיצוב 0527-615936

הקדמה קצרה לספרים "זוהר לחנוכה" וספר "ערכת נר למשיח"

מעוז צור ישועתי לך נאה לשבח. על כל הטוב אשר גמלנו, ועל חסדו כי גבר עלי, אשירה לה' בחיי אזמרה לאלוקי בעודי, שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה, ואודה ה' מאד בפי ובתוך רבים אהללנו, ואספר שבחו וחסדו אשר הפליא לעשות אתי, ויהי עמדי בדרך אשר זכני להוציא לאור עולם הספר הקדוש הזה.

מאז שגלה כבוד מִישראל, עת חרב בית מקדשינו, לא נותרה לנו אלא התפילה, בבחינת: "ונשלמה פרים שפתינו", ועדיין אין כוחינו אלא בפה - להשמיע ממעמקים את ה"קול קול יעקב", בציפי' ובתקוה לקיומה של ההבטחה: "והביאותים אל הר קדשי ושמחתים בבית תפילתי".

אמרתי בלבי לסדר ספר על עניני הדלקת הנרות, שענינו גדול, שע"י הנרות זוכים להקביל נרו של מלך המשיח, כמבואר במדרש רבתי פרשת אמור, אמר רבי אלעזר בן שמוע, בזכות "יערוך את הנרות", תנצלו מן "ערוך מאתמול תפתה" (ישעיהו ל'). [בספר "וימהר אברהם" מביא, מי שהוא בצרה ר"ל, סגולה לזה, שידליק שמן לעילוי נשמת רמבעה"ג, וינצל ממנה. כי שמ"ן ר"ת שומר מצרות נפשו]. וכמבואר בספר תורת העולה לרבינו משה איסרליש הרמ"א ז"ל, אמר רבי חנן בזכות להעלות נר תמיד, אתם זוכים להקביל נרו של מלך המשיח, כמש"נ [תהלים קל"ב], ערכת נר למשיח, וגו', הנה ודאי דרשות אלו רומזים על מה שנתבאר, כי כלל התורה מצלת מדינה של גיהנם ומקרבת מלך המשיח וכו', עכ"ל. הרמב"ן ר"פ בהעלותך (בשם המדרש): הקרבנות כל זמן שבית המקדש קיים הן נוהגין, אבל הנרת לעולם אל מול פני המנורה כו'.

וכ"כ מעין זה, בשו"ת חת"ס בהשמטות חו"מ סי' קצ"ו, וז"ל: מ"ע של אכילת מצה משומרות דליל פסח היא יחידה נשאת לנו מכל מצות אכילה שבכל התורה, אין לנו פסח ולא קדשים רק מצוה אחת משנה לשנה.

מצאתי לנכון להביא כאן דברי אחד מגדולי הראשונים בענין ששבת הוא אות ועדות, כמבואר לנרות שבת ויום טוב.

כתב הסמ"ג בעשין מצוה ד' וז"ל: משש מאות ושלוש עשרה מצות שנצטוו לישראל אין לך שום מצוה שתהא אות ועדות כי אם ג' מצות והם מילה ושבת ותפילין שנכתב בשלשתן אות והם שלשתן אות ועדות לישראל שהם עבדים להקב"ה ועל פי שנים עדים יקום דבר כל אחד מישראל אינו יהודי שלם אלא אם כן יש לו שני עדים שהוא יהודי הלכך בשבת ויו"ט שנקראת שבת ושבת נקרא אות פטור אדם מלהניח תפילין כי די שיש לו שני עדים שהוא יהודי עדות שבת ועדות מילה אבל בחול חייב כל אדם להניח תפילין כדי שיהי' לו שני עדים אות תפילין עם אות המילה וכל מי שאינו מניח תפילין אין לו כ"א ע"א שהוא יהודי ולכך חשבו כמנודה לשמים. וא"ת מאחר שתפילין אות ועדות כמו מילה ושבת, מדוע היתה רפוי' ביד ישראל, כבר פירשו רבותינו (שבת

ד: ק"ל). דבר זה, כל דבר מצוה שלא מסרו עצמן עלי' בעת צרה, עדיין היא רפוי' בידם כגון תפילין. ולפי ששלשתן אות ועדות נשקלו כל אחד כנגד התורה כולה, שהרי במילה נכרתו שלש עשרה בריתות ובתורה שלש בריתות ותורה ותפילין ושבת הושוו יחד בכמה מקומות ואחד מהם ותתן להם תורה ומצות ואת שבת קדשך הודעת להם ותפילין למען תהי' תורת ה' בפיהך, עכ"ל.

וראה בספר קב הישר (פרק צ"ו) שמאריך בגודל קדושת הנרות של מצוה וכו' וזל"ק: הרה"ג מהרש"ל ז"ל כתב בהקדמת ספר הנקרא ים של שלמה וז"ל, פעם אחת בא לידי ע"י נר של מצוה כאילו הראו לי מן השמים ונתנו לי הרמנא ואמיץ כח מרקיע ופתחו לי שערי אורה ע"כ. ושמעתי מפי מורי ע"פ קבלה שהענין הוא כך, כשהיה הרב ר' שלמה לוריא ז"ל מחבר ספרו ים של שלמה, אירע לו שהיה רק נר קטן דלוק לפניו והיה זמן קרוב להכבות, והיה דלוק כמה שעות יותר משלש וארבע נרות שלמים, וזה העיד עליו תלמידו ונכדו ז"ל, בעל הנר הכיר בנרו כי ה' עמו ע"כ, וזה אירע להגאון הנ"ל נס ממש כנר של שמן הקודש שבבית המקדש, זכותו יעמוד לנו ואשרי לו ואשרי יולדתו, עכ"ל. ועיי"ש יותר באריכות.

ובספר זרע קודש (דף צ"ו) כתב: וע"י שאנו זוכרין נס חנוכה ומדליקין נרות, אנו ממשיכין גאולה העתידה, וכמ"ש מודים אנחנו לך וכו' הטוב כי לא כלו רחמיך, ולכן ע"י נר חנוכה אנו ממשיכין תקון כל העולם שהוא ע"י אור האמת כנ"ל...

...ומשיח ר"ת מ'דליקין ש'מונת י'מי ח'נוכה, רומז שמצוה זו תקרב ביאתו במהרה בימינו.

ומכיון שאנו עוסקים כעת גם כן בספר להדלקת נרות שבת ויו"ט ונרות נשמה, נביא כאן דברי הקב הישר (פרק פ"ו, בשם המהרי"ל) שכתב וז"ל: שמעתי טעם הגון למה מזכירין נשמות במדינות פולין באחרון של יו"ט, דע כי אחת מעשרה נסים שהיו במקדש הוא שכל ישראל היו נכנסים לבית המקדש ג' פעמים בשנה בחג המצות ובחג השבועות ובחג הסוכות והיו עומדים צפופים ומשתחווים רווחים, וזה הי' נגד הטבע, והענין כך, כי כל רגל ורגל היו באים נשמת אברהם יצחק ויעקב לבית המקדש של מעלה עם כל נשמות הצדיקים והמקדש של מטה הי' מסתלק, והי' בהיות המקדש של מעלה יורדת למטה ומקדש של מעלה הוא רוחני, לכן הי' יכול לקבל כל כלל ישראל, ולכן עכשיו שחרב בעונינו צריכין אנו להזכיר נשמות אבותינו הקדושים בכל רגל ורגל, כדי שיהי' זכותם עומדת לנו ולזרעינו עד עולם אמן, עכ"ל. ראה בפנים הספר בענין נר-נשמה באריכות.

ובספר שארית ישראל (דף ט"ו) כתב: "וקבלתי ממורי הרב מטשערנאביל ז"ל, [הרה"ק בעמח"ס מאור עינים] כי חנוכה הוא בסוד אורו של משיח כמאמר ערכתני נר למשיחי, שע"י מצות הנרות בחנוכה נמשך עלינו אור משיח צדקינו אור צדיקים אור צדיק יסוד

עולם הכולל בתוכו אור שבעה רועים בחי' אור זרוע לצדיק, שע"י אור של חנוכה נמשך אורו של משיח" וכו'.

הנה ודאי דרשות אלו רומזים על מה שנתבאר, כי כלל התורה מצלת מדינה של גיהנם ומקרבת מלך המשיח וכו'. עכל"ק

כתוב בספרים הק' שראוי לכל אדם לזכות את הרבים ואם יזכה שיועילו דבריו לאחד מני אלף די לו אם לא בא לעולם אלא לדבר הזה. ואני תפלה להשי"ת שזכות הרבים תעמוד לי שלא אכשל בדבר הלכה ח"ו וישמחו (כדי שישמחו, רש"י) בי חברי, שלא אומר על טמא טהור ולא על טהור טמא, לא על מותר אסור ולא על אסור מותר.

והנה למותר לתאר ולפאר שבח דא שורתא - שבח המגיע לכתבים עצמם, דיבורים קדושים השוים לכל נפש מתוקים מדבש ונופת צופים רשפי אש שלהבת קה אהבת השי"ת ויראתו מלאים, אשר כל דיבור ודיבור בכחו לעורר ישנים ולהלהיב הלבבות בקדושת הזמנים ובמצות שבהם תלויים, והן שבחא דאתיא ממילא ע"י קיבוץ דברי חז"ל מש"ס בבלי ויושלמי, מדרשים, זוה"ק ותיקונים, וספרי הראשונים, ומספרי מוסר מגדולי הראשונים, ומספרי מוסר מגדולי הראשונים והאחרונים, וממאות ספרים קדושים המצויים ויקרי המציאות, הן שנכתבו במקומם והן שנכתבו שלא במקומם בתוך שאר דברים, ולחלקם לפרטיים ולפרטי פרטים ולסדר כל ענין וענין לעצמו יחד כשלחן הערוך ומוכן לאכול אותו ענין שלבו חפץ כעת - כי כל בר דעת יבין גודל התועלת, שדבריהם הקדושים מלהיבים נפש האדם להתעורר על גודל הענין של הדלקת הנרות, שע"י יתגלה לנו נרו של משיח צדקינו.

הרבינו ירוחם (בהקדמת ספרו) כתב, דאף על פי שאין שום חידוש בספרו, מכל מקום הסדר הנכון הוא יהי לתועלת, עיי"ש. וכידוע שאפילו דברים שכבר נאמרו ונשנו בספרים, מכל מקום הנפש מתפעלת ומתעוררת בקריאת ספר חדש ובסידור הדברים ביחד.

והנה ידעתי שיש אנשים אשר הם חכמים בעיניהם בראותם אחד הדפיס ספר חדש, אז שיחה בפיהם, יותר טוב ה"י לו השתיקה, וה"י מקבל שכר על הפרישה, כי לא כל הרוצה ליטול את השם יבא ויטול, ומסתמא לא כיוון לשם שמים אלא לכבוד עצמו, כדי להתגאה ולהתפאר שהוא חובר חיבור, ונמצא חוטא הוא בזה, אמנם כבר כתב הפרמ"ג ז"ל בהקדמתו, על אותן המליצין ומדברים על מחברי ספרים, כי הבל יפצו פיהם ודבריהם בטילים, ויותר הועילו מחברי ספרים בזמנינו מהמלעיגים ומליצים, כי מי שמדפיס ספר כו', ימצא בו איזה דבר טוב ומזכה רבים, אין להלעיג עליו ושלא יהי ח"ו בכלל אלו דכתיב ואם בחקותי תמאסו, ולמה להבדיל במעשה"ה בו"ך קורין בכ"י כו', ותוה"ק בכל ספר יש בו חכמה ורפואת הנפש כו', לפעמים ימצא בקטן מה שלא נמצא בראשונים וכו', עכל"ק בקיצור נמרץ, עיי"ש.

ונסיים בתפלה להשי"ת שאל יאמר פיננו דבר שלא כרצונו, ויהיו נא אמרינו לרצון לפני אדון כל, זכות כל הצדיקים, גאונים וקדושים, שהבאנו דבריהם הטהורים (וכתב הגאון הגדול מוהרש"ם מבערזאן ז"ל שקבלה מצדיקים שהמלקט דברי חכמים יחד הרי זה גורם יחוד

לעילא, ובכך יה"ר שיתקיים בנו דברי הספר חסידים ס' רכ"ד שכ' כל האומר דבר שמועה מפי הקדושים אשר בארץ המה, מתפללין עליו, וממליצים עליו).

זכות צדקתם תצהיר כאור שבעת הימים, ונהיה אנחנו וצאצאינו וצאצאי צאצאינו עוסקים בתורה ובמצוות מתוך נחת והרחבת הדעת, ללכת בעקבותיהם, ויהיו עבורינו מליצים ישרים, וה' אלוקי ישראל אהבת תמים, יעזור שנושע תשועת עולמים. ויהא רעוא קמיה, דתשרי על עמיה, דיתענג לשמיה, במתיקין ודובשיין.

בטוחני כי ספר זה יהיה לעזר לכל, ליושבי על מדין ולבעלי בתים, ולהמון עם, דברים שיגעי בהם רבות, הם ימצאום מוכנים ומסודרים, "שהכל צריכין למרי חיטיא" (ברכות, ס"ד ע"א) "למי שקיבץ תבואות למכור, כלומר למי שקיבץ שמועות" (רש"י שם).

ליקוט על דבר מעלת וסגולת הדלקת הנרות בערבי שבתות וימים טובים, ושמחות ועוד.

ואני תפילה להשם יתברך שיהיו מעשה ידינו בזה רצוים לפניו יותר מהשגתינו בזה וכמ"ש הזה"ק פ' יתרו (צ"ג ע"ב) על הפסוק ויהי נועם וגו' ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו.

ועל ידי זהירות בהדלקת הנרות אשר באורם נראה אור, יאיר לנו ותרום קרן כנסת ישראל שבעתים, נזכה לראות בנחמת ציון וירושלים במהרה בימינו אמן.

יהי רצון שחיבורי זה יהיה לעילוי נשמתו של אדמו"ר זללה"ה ותהי מנוחתו כבוד במחיצתם של צדיקים, ויעלה בתפילה על בניו ונכדיו וניניו למען ישכילו כל אשר יעשו בתורה ובמצות ובמעשים טובים, בגשמיות וברוחניות, לאורך ימים ושנות חיים בבריאות איתנה ובנהורא מעליא אמן.

**ספר זוהר השבת – לאבות ובנים, זקנים עם נערים
עם לשון הקודש – מנוקד מפקס ומחולק לקטעים
מסודר על הפרשיות**

זוהר לחנוכה

דין הרשעים בגיהנם שנים עשר חדש

רבי יהודה ורבי יצחק היו הולכים בדרך. אמר רבי יהודה לרבי יצחק, גלך בשדה הזו, שהוא דרך יותר ישרה הלכו. עד שהלכו, אמר רבי יהודה, כתוב (משלי לא) "לא תירא לביתה משלג פי כל ביתה לבוש שנים", פסוק זה רבי חזקיה חברנו באר בו, שאמר, דין הרשעים בגיהנם שנים עשר חדש, חצי מהם בחמה וחצי מהם בשלג.

רבי יהודה ורבי יצחק היו אולי בארץ. אמר רבי יהודה לרבי יצחק, גיזיל בהאי חקל, שהוא ארץ מישר יתיר. אזלו. עד דהוו אזלי, אמר רבי יהודה, כתיב (משלי לא) "לא תירא לביתה משלג פי כל ביתה לבוש שנים", האי קרא, רבי חזקיה חברנא אוקים ביה, דאמר, דינא דחייבי דגיהנם תריסר ירחין, פלגא מנייהו בחמה ופלגא מנייהו בתלגא.

זוהר
בראשית
פרשת
ויחי דף
רלח ע"ב

וייעלני מבור שאון מטיט הינון ויקם

בשעה שנכנסים לאש, הם אומרים, זהו ודאי גיהנם. נכנסים לשלג, אומרים, זו חריפות החרף [הקר] של הקדוש ברוך הוא. מתחילים ואומרים, זה, ואחר כך אומרים, וי. ודוד אמר (תהלים מ), "וייעלני מבור שאון מטיט הינון ויקם" וגו'. ממקום שאומרים זה, ואחר כך וי.

בשעתא דעאלין לנורא, אינון אמרי דא הוא ודאי גיהנם, עאלין לתלגא, אמרי דא חריפא דסיטא (דסיתוא) דקודשא בריך הוא. שראן ואמרין זה, ולכתר אמרין ווי. ודוד אמר (תהלים מ) "וייעלני מבור שאון מטיט הינון ויקם" וגו', מאתר (נ"ט ע"א) דאמרי זה, ולכתר ווי.

בזכות המצוות - "לא תירא לביתה משלג"

והיכן משתלמי נפשיהו, בשלג. כמא והיכן נתקנות נפשם? בשלג, כמו

שנאמר (תהלים סח) "בפרש שדי מלכים בה תשלג בצלמון". יכול אף ישראל פן, תלמוד לומר "לא תירא לביתה משלג". מאי טעמא. בגין ד"כל ביתה לבוש שנים", אל תקרי 'שנים' אלא 'שנים'. כמו מילה ופריעה, ציצית ותפלין, מזוזה ונגר חנכה וכו'.

דאת אמר (תהלים סח) "בפרש שדי מלכים בה תשלג בצלמון". יכול אף ישראל פן, תלמוד לומר "לא תירא לביתה משלג". מאי טעמא. בגין ד"כל ביתה לבוש שנים", אל תקרי 'שנים' אלא 'שנים'. בגון מילה ופריעה, ציצית ותפלין, מזוזה ונגר חנוכה כו'.

עתידי הקב"ה ללבש לבוש אדם וחרב אדמה ולהפרע מהאדם לבוש אדם בא ראה, "לא תירא לביתה משלג" - זו כנסת ישראל, שהיא כל ביתה לבש שנים, כמו שאמרנו, שכתוב (ישעיה סג) "חמוץ בגדים" וגו', לבוש של הדין הקשה, להפרע מעמים עובדי עבודה זרה, ועתיד הקדוש ברוך הוא ללבש לבוש אדם וחרב אדמה ולהפרע מהאדם. לבוש אדם, שכתוב חמוץ בגדים, וכתוב (שם) "מדוע אדם ללבושך". הסיף אדמה, שכתוב (שם לד) "חרב לה" מלאה דם". ולהפרע מן האדם, שכתוב "כי זבח לה' בבצרה" וגו'. עוד "כי כל ביתה לבש שנים" - שהרי זה בא מצד של הדין הקשה.

עתידי הקב"ה ללבש לבוש אדם וחרב אדמה ולהפרע מהאדם לבוש אדם בא ראה, "לא תירא לביתה משלג", דא כנסת ישראל, דאיהי "כל ביתה לבוש שנים", כמה דאמרן. דכתיב, "חמוץ בגדים" וגו', לבושא דדינא קשיא, לאתפרעא מעמין עובדי עבודה זרה. וזמין קודשא בריך הוא למלבש לבושא סומקא, וחרבא סומקא, ולאתפרעא מן סומקא. לבושא סומקא, דכתיב (ישעיה סג) "חמוץ בגדים", וכתוב (ישעיה סג), "מדוע אדם ללבושך". סיפא סומקא, דכתיב (ישעיה לה) "חרב לה" מלאה דם". ולאתפרעא מן סומקא, דכתיב (ישעיה לה), "כי זבח לה' בבצרה" וגו'. תו, כי "כל ביתה לבוש שנים" דהא מסטרא דדינא קשיא קא אתיאי.

השנים - אלו שנים קדמוניות

אמר רבי יצחק, ודאי זה פך, אלא "כל ביתה לבש שנים", מהם השנים? אלו שנים קדמוניות, משום

אמר רבי יצחק, ודאי הכי הוא, אלא "כל ביתה לבוש שנים", מאי 'שנים', אלין שנים קדמוניות, בגין

דאיהי אתכלילת מבלהו, וינקא מכל סטרוין, בדכתיב (קהלת א), "כל הנחלים הולכים אל הים".
 שהיא נכללת מכלם ויונקת מכל הצדדים, כפתיב (קהלת א) "כל הנחלים הולכים אל הים".

גנותו של עם הארץ

עד שהיו הולכים, פגשו באותו תינוק שהיה הולך לקפוטקיא מאחרי החמור, וזקן אחד רוכב. אמר אותו זקן לאותו תינוק, בני, אמר לי את פסוקך. אמר לו, פסוקי אינו אחד, אלא רד למטה או ארכב לפניך ואמר לך. אמר לו, לא רוצה, אני זקן ואתה תינוק, שאשקל את עצמי עמך. אמר לו, אם כך, אז למה שאלת פסוק? אמר לו, כדי שנלך בדרךך. אמר, תפח רוחו של אותו זקן, שהוא רוכב ולא יודע דבר, ואמר שלא יהיה שקול עמי. נפרד מאותו זקן והלך לו בדרךך.

עד דהו אולי, פגעו ביה בההוא ינוקא, דהנה אול לקפוטקיא בקסטירא דחמרא, וחד סבא רכיב. אמר ההוא סבא לההוא ינוקא, בני, אימא לי קראך. אמר ליה, קראי לאו חד הוא, אלא חות לתתא, או ארכב לקמך ואימא לך. אמר ליה, לא בעינא. אנא סבא ואנת רביא, דאתקל גרמי בהךך. אמר ליה, אי הכי אמאי שאלת קראי. אמר ליה, בגין דגיזיל באורחא. אמר, תיפח רוחיה דההוא סבא, דהוא רכיב ולא ידע מלה, ואמר דלא יתקל בהדי. אתפרש מההוא סבא, ואול ליה באורחא.

בקשו החכמים לשמוע דבר מהתינוק

בשהגיעו רבי יהודה ורבי יצחק, קרב אליהם. שאלו אותו וסח להם את המעשה. אמר לו רבי יהודה, יפה עשית, לך עמנו ונשב כאן ונשמע דבר מפיך. אמר להם, אני עיף, שלא אכלתי היום הנה. הוציאו לחם ונתנו לו. התרחש להם גס ומצאו מעין מים דקיק תחת עץ. שתו ממנו, והם שתו וישבו.

בד ממו רבי יהודה ורבי יצחק, קריב לגבייהו. שאילו ליה, וסח לון עובדא, אמר ליה רבי יהודה, שפיר קא עבדת. זיל בהךך, וניתיב הכא, ונשמע מלה מפומךך. אמר לון, לאי (ס"א רבא) אנא, דלא (דף רלט ע"א) אכילנא יומא דין. אפיקו נהמא, ויהיבו ליה. אתרחיש לון גיסא, ואשפחו חד גביעא דמיא דקיק תחות אילנא, שתי מנייהו, ואיגון שתו ויתיבו.

דף רלט ע"א

"לְדוֹד אֵל תִּתְחַר בְּמַרְעִים אֵל תִּקְנֵא בְעוֹשֵׁי עוֹלָה"

פְּתַח הַהוּא יִגְקֵא וְאָמַר (תהלים לו),
 "לְדוֹד אֵל תִּתְחַר בְּמַרְעִים אֵל
 תִּקְנֵא בְעוֹשֵׁי עוֹלָה". לְדוֹד, אֵי שִׁירְתָּא,
 לָא קִאָמַר. אֵי תִפְלָה, לָא קִאָמַר. אֵלָא
 בְּכָל אַתְר לְדוֹד סִתָּם, רוּחַ הַקִּדְּשׁ
 אָמְרוּ.

פְּתַח אוֹתוֹ תִּינּוֹק וְאָמַר (תהלים לו)
 "לְדוֹד אֵל תִּתְחַר בְּמַרְעִים אֵל
 תִּקְנֵא בְעוֹשֵׁי עוֹלָה". לְדוֹד, אֵם שִׁירָה
 - לָא אָמַר, אֵם תִּפְלָה - לָא אָמַר. אֵלָא
 בְּכָל מְקוֹם לְדוֹד סִתָּם, רוּחַ הַקִּדְּשׁ
 אָמַר אֵת זֶה.

אֵל תַּעֲשֶׂה תַחֲרוֹת בְּמַרְעִים

"אֵל תִּתְחַר בְּמַרְעִים". מֵאֵי "אֵל
 תִּתְחַר בְּמַרְעִים", 'אֵל תִּתְחַבֵּר'
 מִבְּעֵי לִיָּה. אֵלָא אֵל תַּעֲבִיד תַחֲרוֹת
 בְּמַרְעִים, בְּגִין דְּלֵא יִדְעַת יְסוּדָא
 דְּגִרְמָה, וְלֵא תִיכּוּל לִיָּה, דִּילְמָא אִיהוּ
 אֵילָנָא דְּלֵא אִתְעַקַר לְעִלְמִין, וְתִדְחֵי
 קַמִּיָּה.

אֵל תִּתְחַר בְּמַרְעִים, מֵה זֶה "אֵל
 תִּתְחַר בְּמַרְעִים"? הֲיָה צְרִיךְ
 (להיות כתוב) אֵל תִּתְחַבֵּר! אֵלָא אֵל
 תַּעֲשֶׂה תַחֲרוֹת בְּמַרְעִים, כִּי לָא יִדְעַת
 יְסוּד עֲצָמָה וְלֵא תּוּכַל לוֹ, אוֹלֵי הוּא
 עֵץ שְׁלֵא נִעְקַר לְעוֹלָמִים וְתִדְחֵה
 מִלְּפָנֵינוּ.

כִּל מֵי שְׂרוּאָה אֵת מַעֲשִׂיהֶם שֶׁל עוֹשֵׁי עוֹלָה וְלֵא מְקַנָּא לְקַב"ה, עוֹבֵר
 עַל ג' לְאוּיִם

"וְאֵל תִּקְנֵא בְעוֹשֵׁי עוֹלָה", דְּלֵא
 תִּשְׁגַּח בְּעוֹבְדֵיהוֹן, וְלֵא תִיתֵי
 לְקַנָּה עֲלֵיהוֹן, דְּכָל מֵאן דְּחָמֵי
 עוֹבְדֵיהוֹן, וְלֵא קְנֵי לְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא,
 אַעֲבַר עַל תְּלַת לְאוּיִן. דְּכִתִּיב (שְׁמוֹת כ),
 "לֹא יִהְיֶה לְךָ אֱלֹהִים אֲחֵרִים עַל פְּנֵי".
 "לֹא תַעֲשֶׂה לְךָ פֶסֶל וְכָל תְּמוּנָה". "לֹא
 תִשְׁתַּחֲוֶה לָהֶם וְלֹא תַעֲבָדֵם כִּי אֲנֹכִי ה'
 אֱלֹהֶיךָ אֵל קַנָּא".

"וְאֵל תִּקְנֵא בְעוֹשֵׁי עוֹלָה", שְׁלֵא
 תִשְׁגִּיחַ בְּמַעֲשֵׂיהֶם וְלֵא תְבֵא
 לְקַנָּא בְהֶם, שְׁכָל מֵי שְׂרוּאָה אֵת
 מַעֲשֵׂיהֶם וְלֵא מְקַנָּא לְקוּדְשׁ בְּרוּךְ
 הוּא, עוֹבֵר עַל שְׁלֹשָׁה לְאוּיִם, שְׁכַתּוּב
 (שְׁמוֹת כ) "לֹא יִהְיֶה לְךָ אֱלֹהִים אֲחֵרִים
 עַל פְּנֵי", "לֹא תַעֲשֶׂה לְךָ פֶסֶל וְכָל
 תְּמוּנָה", "לֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לָהֶם וְלֹא
 תַעֲבָדֵם כִּי אֲנֹכִי ה' אֱלֹהֶיךָ אֵל קַנָּא".

עַל הָאָדָם לְהַפְרִד מַעֲשֵׂי עוֹלָה וְלִפְסוּת דְרַבּוֹ מֵהֶם
 בְּגִין כְּה, בְּעֵי לִיָּה לְבַר נֶשׁ לְאַתְפְּרָשָׁא לְבִין צְרִיךְ הָאָדָם לְהַפְרִד מֵהֶם

מְנִיָּהוּ, וְלִמְסַטֵּי אֹרְחֵיהּ מְנִיָּהוּ, עַל דָּא
אֵתְפָרְשָׁנָא וְסַטְיָנָא אֲרַחְאֵי. מִכָּאן
וְלֵהֲלָאָה דְאִשְׁבַּחְנָא לְכוּ, אִימָא הַנִּי
קָרְאֵי קַמִּיכוּן.
וְלִסְטוֹת דְרָכּוּ מֵהֶם, לְכֵן נִפְרְדֵּי
וְסַטְיָתִי אֵת דְרָכֵי. מִכָּאן וְהֲלָאָה
שְׁמָצָאתִי אֶתְכֶם, אֲנִי אוֹמֵר פְּסוּקִים
הִלְלוּ לִפְנֵיכֶם.

תְּמִינָאָה בְּהוֹדָאָה, וּבִיהַ הֵנָּה מְשַׁבַּח
דְּדוּד הוֹדוּ לֵיָי, וְדָא הוֹד
וְדָאֵי, לְמַנְצַח הוֹדוּ, בְּהוֹן רְמִיזוּן נְצַח
וְהוֹד, וְאִינוּן נְסִינ, וּבִיהַ שְׁבַח מֹשֶׁה אָז,
הָדָא הוּא דְכְּתִיב (שְׁמוֹת טו א) "אָז יִשִּׁיר
מֹשֶׁה", בְּגִין דְאִיהוּ הוֹד דִּיהִיב לְמוֹשֶׁה,
(יִשְׁעִיה נח ז) "אָז תִּקְרָא וַיֵּי' יַעֲנֶה", וְאִיהוּ
תְּמִינָא יוֹמִין דְּמִילָהּ, וּבִתְרִיהַ בְּרִית
דְאִיהוּ יִסוּד צְדִיקָא דְעֲלָמָא, וּבִיהַ
אֲתַגְלִיא י' (דף כט ע"א) דְּמִילָהּ, עֲשִׂירָאָה
לְעֵשֶׂר סְפִירָן, וְאִיהוּ הוֹד תְּמִינָא יוֹמֵי
דְחֲנוּכָה, לְאַרְבַּעַה וְעֶשְׂרִין יוֹמִין, דְאִינוּן
בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד,
וּמִיד דְעֵלֶה זִית טָרְף בְּפִיָּה, שְׂרִיא כ"ה
עַל יִשְׂרָאֵל בְּכ"ה בְּכֶסֶל, וְאַלִּין אִינוּן
כ"ה אֲתַנוּן דִּיחֻדָּא, דְאִינוּן שְׁמַע
יִשְׂרָאֵל וְגוֹמֵר, וְדָא אִיהוּ חֲנוּכָּה חֲנ"ו
ב"ה.

ההוד הוא שמונה ימי החנוכה

הַשְּׁמִינִי בְּהוֹדָאָה, וּבִיהַ הֵנָּה מְשַׁבַּח
דְּדוּד הוֹדוּ לֵיהו"ה, וְזֶה הוֹד
וְדָאֵי, לְמַנְצַח הוֹדוּ, בְּהֶם רְמִיזוּם נְצַח
וְהוֹד, וְהֶם נְסִים, וּבִיהַ שְׁבַח מֹשֶׁה אָז,
זֶהוּ שְׁפָתוֹב "אָז יִשִּׁיר מֹשֶׁה", מְשׁוּם
שֶׁהוּא הוֹד שְׁנַתֵּן לְמוֹשֶׁה, אָז תִּקְרָא
וְיִהוּ"ה יַעֲנֶה, וְהוּא שְׁמוֹנֶה יְמֵי מִלָּהּ,
וְאַחֲרֵיוּ בְרִית שֶׁהוּא יִסוּד צְדִיק
הָעוֹלָם, וּבִיהַ תְּגִלָּה י' שֶׁל מִלָּהּ,
עֲשִׂירֵי לְעֵשֶׂר סְפִירוֹת, וְהוֹד הוּא
שְׁמוֹנֶה יְמֵי חֲנוּכָה, לְאַרְבַּעַה
וְעֶשְׂרִים יְמִים, שֶׁהֶם בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד
מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד, וּמִיד שְׁעֵלָה זִית
טָרְף בְּפִיָּה, שׁוֹרָה כ"ה עַל יִשְׂרָאֵל
בְּכ"ה בְּכֶסֶל, וְאַלִּין הֶם כ"ה אוֹתִיּוֹת
הַיְחוּד, שֶׁהֶם שְׁמַע יִשְׂרָאֵל וְגוֹמֵר,
וְזֶה הוּא חֲנוּכָּה חֲנ"ו ב"ה.

תְּמִינָאָה בְּהוֹדָאָה, וּבִיהַ הֵנָּה מְשַׁבַּח
דְּדוּד הוֹדוּ לֵיָי, וְדָא הוֹד
וְדָאֵי, לְמַנְצַח הוֹדוּ, בְּהוֹן רְמִיזוּן נְצַח
וְהוֹד, וְאִינוּן נְסִינ, וּבִיהַ שְׁבַח מֹשֶׁה אָז,
הָדָא הוּא דְכְּתִיב (שְׁמוֹת טו א) "אָז יִשִּׁיר
מֹשֶׁה", בְּגִין דְאִיהוּ הוֹד דִּיהִיב לְמוֹשֶׁה,
(יִשְׁעִיה נח ז) "אָז תִּקְרָא וַיֵּי' יַעֲנֶה", וְאִיהוּ
תְּמִינָא יוֹמִין דְּמִילָהּ, וּבִתְרִיהַ בְּרִית
דְאִיהוּ יִסוּד צְדִיקָא דְעֲלָמָא, וּבִיהַ
אֲתַגְלִיא י' (דף כט ע"א) דְּמִילָהּ, עֲשִׂירָאָה
לְעֵשֶׂר סְפִירָן, וְאִיהוּ הוֹד תְּמִינָא יוֹמֵי
דְחֲנוּכָה, לְאַרְבַּעַה וְעֶשְׂרִין יוֹמִין, דְאִינוּן
בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד,
וּמִיד דְעֵלֶה זִית טָרְף בְּפִיָּה, שְׂרִיא כ"ה
עַל יִשְׂרָאֵל בְּכ"ה בְּכֶסֶל, וְאַלִּין אִינוּן
כ"ה אֲתַנוּן דִּיחֻדָּא, דְאִינוּן שְׁמַע
יִשְׂרָאֵל וְגוֹמֵר, וְדָא אִיהוּ חֲנוּכָּה חֲנ"ו
ב"ה.

כשלא שומרים ישראל ברית מילה מתגברים אמות העולם

אָבֵל נְצַח אֲתַמֵּר בִּיהַ (בְּרֵאשִׁית ח ד)
וְתַנַּח הַתִּיבָה בַּחֲדָשׁ
הַשְּׁבִיעִי, בְּגִין דְנְצַח בִּיהַ רְמִיזוּ נַח
צְדִיק, וּבִיהַ "וְהַמִּים גָּבְרוּ מְאֹד" (שם ז
יט), כִּד לָא נְטַרִין יִשְׂרָאֵל בְּרִית מִלָּהּ
בְּנְצַח נְאָמֵר "וְתַנַּח הַתִּיבָה
בַּחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי", מְשׁוּם
שְׁנַצַּח בּוּ רְמוּז נַח צְדִיק, וּבִיהַ וְהַמִּים
גָּבְרוּ מְאֹד, כְּשֵׁלֵא שׁוֹמְרִים יִשְׂרָאֵל
בְּרִית מִלָּהּ, מִתְגַּבְּרִים אֲמוֹת

כשלא שומרים ישראל ברית מילה מתגברים אמות העולם
אָבֵל נְצַח אֲתַמֵּר בִּיהַ (בְּרֵאשִׁית ח ד)
וְתַנַּח הַתִּיבָה בַּחֲדָשׁ
הַשְּׁבִיעִי, בְּגִין דְנְצַח בִּיהַ רְמִיזוּ נַח
צְדִיק, וּבִיהַ "וְהַמִּים גָּבְרוּ מְאֹד" (שם ז
יט), כִּד לָא נְטַרִין יִשְׂרָאֵל בְּרִית מִלָּהּ
בְּנְצַח נְאָמֵר "וְתַנַּח הַתִּיבָה
בַּחֲדָשׁ הַשְּׁבִיעִי", מְשׁוּם
שְׁנַצַּח בּוּ רְמוּז נַח צְדִיק, וּבִיהַ וְהַמִּים
גָּבְרוּ מְאֹד, כְּשֵׁלֵא שׁוֹמְרִים יִשְׂרָאֵל
בְּרִית מִלָּהּ, מִתְגַּבְּרִים אֲמוֹת

העולם, שהם המים הזידונים, וכששומרים אותו, נאמר בהם "והמים היו הלוך וחסור, עד החדש העשירי", זה י' של מילה, שהיא מלכות, העשירית לעשר ספירות.

מתגברין אומין דעלמא דאינון המים הזדונים, וכד נטרין ליה אתמר בהון (שם ח ה) "והמים היו הלוך וחסור", עד החדש העשירי דא י' דמילה, דאיהי מלכות, עשיראה לעשר ספירן.

והוא צולע על ירכו

ויעקב באותה ירך נאמר בו, "והוא צולע על ירכו", שפירקה ממנו י', ונשאר עקב, וסוד הדבר - "הוא ישופך ראש ואתה תשופנו עקב". כשנשלמה סכה בירך שלה, נאמר ביעקב "ויבא יעקב שלם", ויעקב הוא ודאי דמותו של העמוד האמצעי מצד החיצוני, והרי משה היה שם, אלא מהצד שלפנים הוא היה, זה מהגוף - וזה מהנשמה, ומשום זה שתי הירכים של העמוד האמצעי שלם הם נצח והוד.

ויעקב ביה היא ירכא אתמר ביה (שם לב לב) "והוא צולע על ירכו", דפרח מניה י', ואשתאר עקב, ורזא דמלה "הוא ישופך ראש ואתה תשופנו עקב" (שם ג טו), כד אשתלימת סוכה בירך דילה, אתמר ביעקב (שם לג יח) "ויבא יעקב שלם", ויעקב ודאי איהו דיוקנא דעמודא דאמצעיתא מסטרא דלבר, והא משה תמן הנה, אלא מסטרא דלגאז הנה, דא מגופא, ודא מנשמתא, ובגין דא תרין ירכין דעמודא דאמצעיתא שלים אינון נצח והוד.

ויבא יעקב שלם

ומתי יהיה עמוד האמצעי שלם? כשמתחבר עם השכינה. זהו שכתוב "ויעקב נסע סכתה ויבן לו בית". זהו שכתוב ויבן יהו"ה אלהים את הצלע. באותו זמן שהתחבר עמה, "ויבא יעקב שלם", באותו זמן תהיה הסכה שלמה, כ"ו ה"ס, יאהדונה י'.

ומתי יהיה עמודא דאמצעיתא שלים, כד אתחבר בשכינתא, הדא הוא דכתיב (שם י"ו) "ויעקב נסע סכתה ויבן לו בית", הדא הוא דכתיב (שם כ כב) "ויבן יי' אלהים את הצלע", ביה הוא זמנא דאתחבר עמה, "ויבא יעקב שלם" (שם לג יח), ביה הוא זמנא תהא סוכה שלימתא, כ"ו ה"ס, יאהדונה י'.

"תמימה" - זו מלכות מדי, "אשר אין בה מום" - זו מלכות יון

אמר לו רבי אבא, וְהָיָה הַפָּרָה הַיָּא קְדוּשָׁה, הִיא טְהוֹרָה, וְלָמָּה? אָמַר לוֹ, כִּי הוּא, וְהָיָה פְּרִשׁוּתָּהּ, כְּלָל שֶׁל אַרְבַּע מַלְכוּתוֹת הַיָּתֵה, "פָּרָה", כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (הוֹשֵׁעַ ד) "כִּי כַּפָּרָה סוֹרְרָה סָרַר יִשְׂרָאֵל". "אֲדָמָה" - זו מַלְכוּת בְּבַל, שֶׁכְּתוּב (דְּנִיא לֵב) "אֵתָהּ הוּא רֹאשׁ הַזֵּהָב". "תְּמִימָה" - זו מַלְכוּת מְדִי. "אֲשֶׁר אֵין בָּהּ מוּם" - זו מַלְכוּת יוֹן (שֶׁהֵם קְרוּבִים לְדַרְכֵי הָאֱמוּנָה). "אֲשֶׁר לֹא עָלָה עָלֶיהָ עוֹל" - זו מַלְכוּת אֲדוּם, שֶׁלֹּא עָלָה עָלֶיהָ עוֹל. וְהַסּוּד שֶׁל הַדְּבָר הַזֶּה, אֵף עַל גַּב שְׂכָמָה דְּכָרִים נִתְּנוּ לְדַרְשׁ בְּכַתּוּבִים - כֻּלָּם אֶחָד.

אמר ליה רבי אבא, וְהָא פָּרָה קְדוּשָׁא אִיְהִי, דְּכִיָּא אִיְהִי, וְאִמְאִי. אָמַר לִיה הָכִי הוּא, וְהָא אוּקְמוּהָ, כְּלָלָא דְאַרְבַּע מַלְכוּוֹן הֵוֹת. "פָּרָה", כְּמָה דְאַתָּ אָמַר (הוֹשֵׁעַ ד) "כִּי כַּפָּרָה סוֹרְרָה סָרַר יִשְׂרָאֵל". "אֲדוּמָה", דָּא מַלְכוּת בְּבַל, דְּכְתִיב (דְּנִיא לֵב), "אֵתָהּ הוּא רִישָׁא דִי דְהָבָא". "תְּמִימָה", דָּא מַלְכוּת מְדִי. "אֲשֶׁר אֵין בָּהּ מוּם", דָּא מַלְכוּת יוֹן (דְּאִינוּן קְרִיבִין לֵאֲרַחֵי מִיַּהֲמִנְתּוּא). "אֲשֶׁר לֹא עָלָה עָלֶיהָ עוֹל", דָּא מַלְכוּת אֲדוּם, דְּלֹא סְלִיק עָלֶיהָ עוֹל. וְרָזָא דְמַלְתָּה דָּא, אֵף עַל גַּב דְּכַמָּה מַלְיִן אֲתִיְהִיבוּ לְמַדְרֵשׁ בְּקִרְאֵי, כְּלָהוּ חַד.

זוהר שמות פרשת פקודי דף רל"ז ע"א

מכתב שכתב בעל הסולם:

יודעת נאלמנה, שעציון לא
היה למאן האר"י ז"ל ע
היום הזה, מי שביין את
שיטת האר"י ז"ל, ע"שורשו
וכי והנה ברצון העליון
יתי, זכיתי לעיבור נשמת האר"י ז"ל, לא לפני מעשי
הטובים, אלא ברצון עליון, שנשגב גם לפני ע"צתי,
אמה נבחרתי אנכי אנשמה נפלאה זו, שלא זכה
בה אצם נשמת פטירתו ע"ה היום, ולא אוכל להאריך
בסנין זה לפני שאין זרכי בזה לזכר בנפלאות".

(מרן בעל "הסולם" זי"ע במכתב משנת תרפ"ו)

שער הכוונות - דרושי חג חנוכה דרוש א'

דרושי חג חנוכה דרוש א'.

שביארנו בדרוש ר"ח בענין הי"ט כי הנוק' יש לה אז תוספות קדושה לפי שאז מקבלת הארותיה ע"י עצמה שלא ע"י בעלה וכן הוא כאן כי הנה בחול יעקב יונק הארתו וחלק הארה שלה מן הנצח ומן ההוד ואח"כ נוחן לה הארתה ונמשך מן ההוד על ידו אבל עתה בחנוכה ופורים היא יונקת חלק הארותיה מן ההוד ע"י עצמה שלא ע"י בעלה ואינה טפילה אליו כימי החול והנה ענין זה הוא תוספת קדושה אליה בזמנים אלו יותר מבחול.

ואמנם ענין כוונת ברכות הדלקת הנר הם סובבים על יחוד א' עליון ושלם הנקרא נר כמבואר אצלינו בתפילת שחרית דחול בברכת שים שלום כי שם נתבאר יחוד זה על מתכונתו ועיין שם. ועניינו בקיצור הוא כי שלשה בחי' של יחוד יש לזו"ן א' הוא בבחי' ידוד אהיה ומספרו מ"ז הב' הוא בבחי' ידוד אלקים ומספרו יב"ק. הג' הוא בבחי' ידוד אדני ומספרו צ"א ולפעמים מתייחדים בבחי' א' ולפעמים בשתייה' ולפעמים בשלשתם ואז הוא היחוד הגמור ואז הנוק' נקרא נ"ר כמספר ו' שמות הנז'. והנה בברכה הא' שהיא להדליק נר חנוכה נרמזו שלשתם ובברכה ב' שהיא שעשה נסים נרמזה הב' ובברכה הג' שהיא שהחיינו

חנוכה סדר הדלקת הנרות היה נוהג כנוסח הכתוב בבית יוסף ז"ל על הטורים וגם בספר שולחן ערוך. והוא כי בלילה הא' ידליק הנר שבצד ימינו שהוא היותר רחוק מן הפתח מכל ז' נרות ובליל ב' ידליק נר הב' לו שהוא יותר סמוך אל הפתח יותר מן הא' ואח"כ יפנה אל ימין וידליק הנר הא' וכעד"ז כל שאר הלילות עד שנמצא כי בלילה האחרונה מדליק הנר שבצד שמאלו שהוא הנר היותר קרוב וסמוך אל הפתח ומתחיל בו ונפנה לצד ימינו הקרוב קרוב קודם ונמצא כי הנר הא' מכולם שהוא בצד ימין המדליק נדלק אחרון בלילה אחרונה. ואמנם נבאר תחילה ענין קדושת הימים האלו ואח"כ נבאר ענין ברכות נר של חנוכה והנה כמו שנתבאר שבשבתות ויו"ט ור"ח יש בהם תוספת קדושה על ימי החול גם בחנוכה ופורים יש בהם תוספת קדושה יותר מימי החול אמנם אין מדריגתם שוה למדריגת השבתות ויו"ט ור"ח והנה הם נתבארו כל אחד במקומו. אבל ענין חנוכה ופורים הוא באופן אחר כי תרוייהו אינון בהוד ואעפ"י שבתפלת שחרית בחול ביארנו דיעקב בנצח ומלכות בהוד וכפ"ז החול הוא קדוש יותר מחנוכה ופורים אשר תרוייהו אינון בהוד אבל הענין הוא על דרך

חנוכה שהוא כמנין ג' היחודים הנז' ותתייחד עם בעלה בג' היחודים הנז'. אח"כ תכוין כי ר"ת להדליק נר חנוכה הוא שם קדוש הנקרא נחל היוצא מר"ת נוצר חסד לאלפים כנודע. ועניינו הוא אור הנמשך מן אימא לז"א כדי שיהיה בו כח להתייחד עמה בג' היחודים הנז' שהם בגימ' נר ולכן תכוין בשם נחל שהוא בגי' הויה דמ"ה דאלפין ואות אלף שבאמצע מילוי אות ו' היא שם אהיה בריבועו כזה יוד ה"א ו' א' א"ה אה"י אה"י"ה ו' ה"א כי שם זה מורה ענין אימא המאירה בז"א בהתלבשה בתוכו [ומ"ה ומ"ד הם כמנין נחל עה"כ] ונלע"ד ששמעתי שיכוין ג"כ שהנחל הנז' שהוא הויה דמ"ה ובתוכו ריבוע של אהיה ימשך בנוק' הנקרא הויה דב"ן אשר אותיותיה שבמילוי המילוי הם ל"ו אותיות והנה ב"ן ול"ו הם ג"כ בגי' נח"ל ואיני זוכר אם שמעתי זה ממורי ז"ל.

אח"כ במלת חנוכה תכוין כי כמו שהמשכנו הארה מאי' אל ז"א בשם נחל כדי שיוכל להתייחד עמה בג' יחודי' הנקר' נר כן עתה נמשיך הויה דס"ג של אי' שהוא מספר עשר אותיו' המילוי עם חשבון אותיו' הפשוט לבדם שהם כ"ו והרי כ"ו וס"ג בגי' חנוכה וזהו ההמשכה תמשיכנו בנוק' הנק' נר ועי"כ תהיה נר חנוכה. עוד יכוין במילת חנוכה אל מ"ש חז"ל שהוא אותיות חנו כה והם סוד כ"ה אותיות שיש בו' השמות שאמרנו שיכוין במלת נר.

נרמזה התחתונה מכולם וזהו מה שמצאתי בקונטרס אחר כי ההויה הא' שעם אה"ה תהיה במילוי יודין דע"ב וההויה הב' שעם אלקים היא דס"ג וההויה הג' שעם אדני היא הויה דמ"ה וג' הויות אלו עצמם הם שתכוין במילת להדליק שהיא בגי' ע"ב ס"ג מ"ה של להדליק ומן האה"ה שבחיבו' ההויה דע"ב דיודין גם הוא יהיה במילוי יודין שהוא קס"א ועם ההויה עצמה שהיא ע"ב יהיו שניהם בגי' רג"ל לרמוז כי גם חנוכה נקר' רג"ל מכלל המועדים כנז' בכתיבת יד בהקדמת התיקונים.

ואמנם בקונטרס אדם אחר מצאתי כי בברכה א' של להדליק כשיאמר ברוך אתה ידוד יכוין שזו ההויה היא דע"ב דיודין ותכוין לחבר עמו גם אהיה דיודין ושניהם בגימט' רג"ל וז"ס עד שתכלה רגל מן השוק. ובברכת שעשה נסים יכוין באות' הויה למילוי ס"ג ויחבר עמו שם אלקים ולכן גם ההויה דס"ג יכוין שהוא בניקו' אלקים. ובברכת שהחיינו יכוין באותה ההויה שהוא במילוי מ"ה דאלפין ויחבר עמה שם אדני.

ונחזור לברכה ראשונה כמו שאמרנו כי בתחילה תכוין במילת להדליק שהוא בגי' ג' הויות ע"ב ס"ג מ"ה ותכוין להמשיך ג' הויות האלו ע"י הדלקה זו אל הנוקבא הנקרא הויה דב"ן. ובמילת נר תכוין שע"י המשכה זו תשתלם בגי' היחודים הנ"ל ואז תעשה בחי' נר

דאו"א ודעת ובאלו אנו משיגים הפנימיו' עצמן ואע"פ שהם שלשה כולם תלויים באבא ונקרא על שמו כי סתם מוח הוא מאבא. הבחי' הג' הם ז' מידות התחתונות שמהם הנהגות כל העולמות וכן יש בזווג זו"ן ג' בחי' א' ו"ק ופי' כשהיא עולה בו"ק שלו ושם הם מזדווגות וזה אינו חשוב כ"כ לפי שרמ"ח אבריה הם מו"ק שלו ולמטה ועוד שאינם פב"פ ועוד כי החיבוק אינו בגופה אלא בתחילת ראשה ואינה בין תרין דרועין דמלכא. הבחי' הב' כשעולה עד המוחין שלו ושם מזדווגת וגם זווג זה גם שהוא מעולה מן הא' אינו חשוב כ"כ לפי שהכתר שלה הוא כנגד הפנים שלו ואינם פב"פ והחיבוק בצואר. הבחי' הג' כשהיא עולה עד הכתר שלו זהו מובחר כי הוא פב"פ והחיבוק הוא בגופ' ממש ואז היא נקר' נ"ר כמ"ש בזוהר רמ"ח איברים ותרין דרועין דיליה המחבקים אותה הם נ"ר. וזהו נר שבת ונר חנוכה אלא שיש הפרש ביניהם כי נר שבת עולה היא למעלה עד הכתר שלו ממש ונר חנוכה הוא אשר יורדים כל הבחי' אלו אליה למטה במקומה ולכן קניית שמן של שבת קודם ובענין ההדלקה נר חנוכה קודם כי אם ידלוק של שבת קודם כבר עלתה ומה התועלת באחרת אבל יעשו לה הכנה בהדלקת נר חנוכה וירדו בה האורות ואחר כך תעלה בנר שבת.

ברכה ב' והוא שעשה נסים כו' במלת שעשה תכוין שהוא חיבור ש"ע ש"ה פירוש שתכוין להמשיך הארת הפנים העליונים שהם ב' שמות אל ומילוייהם כזה אלף למד אלף למד העולים בגי' ש"ע כנו' באורך בתפילת ר"ה בברכת אבות במלת אלקי אברהם אלקי יצחק ואלקי יעקב כו' וע"ש ותמשיכם אל שם אלקים דמילוי יודין העולה בגי' ש' ועם ה' אותיותיו הפשוטות ה' הרי ש"ה מן שעשה ש"ע ש"ה ובזה יתמתק שם אלקים הנז'. עוד ירצה כי ענין ב' שמות אלו של אל הם סוד הויה דס"ג שביארנו במלת חנוכה שהוא כ"ו וס"ג שהוא הויה בפשוט ובמילוי. והנה בפשוט הוא אל כי חשבונה הוא כ"ו וד' אותיות' והכולל הרי אל וגם במילואה דס"ג יש בו אותיות ייאי שהוא בגי' אל ואלו ב' שמות אל מתמלאים והם בגי' ש"ע מן שעשה כנז"ל ולא נמצא תשלום הדרוש הזה. עוד מצאתי בספר אחר על ענין חנוכה וז"ל.

דע כי מה שאנו צריכין לתקן הוא זווג זו"ן ויש כמה בחינות כי כמו שהאצילות יש בו ג' חלקים והוא קוצו של יוד ואין משיגים בו אלא מהחיצוניו' שבו שהוא הקרקפתא העצם המקיף המוחין ואינו אלא הלבוש וזה הלבוש בלבד אנו משיגים. והבחי' הב' מן המוחין

ספר מגיד מישרים

לרבנו יוסף קארו - פרשת מקץ

אור ליום שבת ו' לאדר, ה' עמך וכו', הזהר וכו' והא רזא דחנוכה ופורים לאכללא לכנסת ישראל בין ימינא ושמאלא דהא חנוכה רמיז לשמן דנגיד ואתי מלעילא, ופודים ליין המשומר בענביו.

אור ליום שבת ד' לטבת, ה' עמך, הא ודאי עניינא דיוסף רזא עמיקא הוא והיינו דכתיב ויוסף הוא השליט על הארץ וכו' כלומר יוסף דרמיז לצדיק הוי לעיל מארץ דהוא כנסת ישראל, הוא משביר לכל דמיניה נחית שפעא לכל דהיא כ"י ומתמן מיתזנין עלמין כולהו דאיקרון עם הארץ, והיינו דכתיב אתה תהיה על ביתי וכו' כלומר דחיבורא דאתה דהוא חיבורא דכל ספירן. הוּו ביוסף דאיהו יסוד דהיינו חיבורין דאת עם ה"א והיינו דקאמר תהיה על ביתי כלומר דרגא דידך איהו לעילא מכנסת ישראל דאיקרי ביתי, ועל פיך כלומר דהוה דרגא דילך לעילא מדרגא דפה דאיהי כנסת ישראל, ישק כל עמי כלומר דמתמן מיתזני עלמין כולהו, רק הכסא אגדל, כלומר דרגא דאיקרי כסא איהי כ"י צריך לחברא ליה עם חסד דאיהי גדולה, ואע"ג דהני מילין אמרינהו פרעה כולהו רמזא נינהו.

פרשת ויקהל

שנת ש"ך אור ליום השבת כ"ו לאדר ב', ה' עמך כו' הגם כי נטשתי עזבתי וכו' והא מגלינא לך רזא טמירא במאי דאמור רבנן דהמצות בטילות לתחיית המתים וכו' היינו ברזא דשית אלפין שנין הוי עלמא וחד חרוב, דהיינו למימר דבזמן תחיית המתים דהוא בתר ימות המשיח יהא חרב עלמא מתאוות וכיסופין דהאי עלמא והא בההוא זימנא יתבטל יצה"ר מעלמא ונמצאו מצות לא תעשה בטילות וכן המצות עשה דוגמת מאי דאמר מרע"ה למלאכי השרת, מאי כתיב לא תרצח ולא תנאף כלום שפיכת דמים יש ביניכם, יצר הרע יש ביניכם, וכן המועדות לא יצטרכו אז לעשות ככל הנעשה היום דהא איסור חמץ ואכילת מצה היא לאכפאה סיטרא מסאבא, וכן בשאר המועדים, ובההוא זימנא לא איצטריך לאכפאה לה, דהא בטל הוא, ולא יעבדון במועדייא אלא דיימרון בהו הלל וזמרון ושירין ותחטבתון לקב"ה ותו לא מידי, והיינו דאמור רבנן חנוכה ופורים אינם בטילים לעולם כלומר דהא חנוכה ופורים לית בהו אלא סיפור נסים דקב"ה בלחוד, וכן מאי דיעבדון במועדייא הוי דוגמת חנוכה ופורים דהיינו סיפור נסים דקב"ה משו"ה לא יבטלו, ואתה שלום.

ספר שערי קדושה

רבי חיים ויטאל

ואלו הם מדרבנן. נר שבת, נר חנוכה, מגילה, נטילת ידיים, עירובי חצרות, עירובי תחומין אם הוא לצורך מצוה, עירובי תבשילין, ושתופי מבואות, להתענות ארבעה צומות תמוז אב תשרי טבת (וצום אסתר), להתענות על צרות הצבור.

ליקוטי מוהר"ן - חלק ב-ז

ויהי מקץ - כי מרחמם ינהגם

יא. וזה בחינת חנוכה. כי ענין חנוכה; דע, כי כל אחד ואחד כפי מה שזוכה לפעול בקשתו ביום הכפורים, דהיינו בקשת סלח נא, כן יש לו חנוכה, כי על ידי סלח נא נעשה חנוכה. כי משה רבנו בקש (במדבר י"ד) "סלח נא לעון העם הזה" - על חטא המרגלים, ועל ידי חטא המרגלים גרמו חרבן בית המקדש, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (תענית טז), שהשם יתברך אמר להם 'אתם בכיתם בכיה של חנם, אני אקבע לכם בכיה לדורות'. כי אותו הלילה ליל תשעה באב היה, שבו נחרב הבית המקדש, ומשה רבנו בקש על זה סלח נא, כי בזה החטא והפגם תלויים כל העוונות, כי על ידי זה הפגם נחרב הבית המקדש, ובזמן שבית המקדש, היה קיים, היינו נקיים מעוונות, כמו שכתוב (ישעיה א) "צדק ילין בה", ופרש רש"י, כי תמיד של שחר היה מכפר על עבירות של לילה, ותמיד של בין הערבים היה מכפר על עבירות של יום. כי ישראל עם קדוש; לפי גודל רוחניותם ודקותם אין יכולין לשא עליהם המשא של עון אפלו יום אחד, על כן אנו צריכין את הבית המקדש, שיכפר עלינו בכל יום. ומעת אשר חרב בית מקדשנו, אין אנו יכולים לנקות עצמנו מן העוונות, כי אין מי שיכפר בעדנו. ומשה רבנו, עליו השלום, שידע כל זאת, על כן מסר נפשו על ישראל, ובקש "סלח נא לעון העם הזה" וכו', כי ידע שכזה החטא תלוי חרבן הבית, שהוא כולל כל החטאים כנ"ל. וכשזכה לפעול בקשתו, מזה נעשה בחינת חנוכה הבית, בחינת חנוכה, הפך חרבן הבית. וכן כל אחד כפי מה שזוכה לפעול בקשת סלח נא ביום הכפורים, שעל ידי זה נתתקן פגם חרבן הבית, כמו כן נעשה בחינת חנוכה הבית, בחינת חנוכה. נמצא שחנוכה נעשה על ידי סלח נא כנ"ל, ועל כן רמז משה רבנו עליו השלום צרוף חנוכה בפסוק סלח נא, כי סלח נא לעון העם הזה כגדל חסדך וכאשר נשאתה וכו' - הוא ראשי תבות 'חנוכה', כי חנוכה נעשה על ידי סלח נא וכו' כנ"ל.

ובין כל הבחינות הנ"ל כולם כלולים בבית המקדש, כי בית המקדש כולל מבחינות בן ותלמיד, כי אמרו רבותינו זכרונם לברכה (תענית טז) 'למה נקרא שמו הר המוריה, שממנו הוראה יוצאה לישראל' - זה בחינת תלמיד. גם אמרו רבותינו זכרונם לברכה (מדרש שיר השירים על פסוק "ערשנו רעננה") 'למה נקרא שמו חדר המטות, שעל ידו פרים ורבים ישראלי' - זה בחינת בן. ועל כן בית המקדש במקום הגורן (שמואל ב כ"ד) זה בחינת פרנסה, שנמשך על ידי כלליות בן ותלמיד כנ"ל. וזה בחינת לחם הפנים שהיה בבית המקדש, זה בחינת האכילה והפרנסה, שנמשך על ידי כלליות בן ותלמיד, שבו נתגלה אורות המקיפים, שהם בחינת אור הפנים כנ"ל, כי אור הפנים זה בחינת ש"ע נהורין, כידוע, וש"ע הוא שתי פעמים הקף, כמובא. וזה בחינת (תהלים ק"ד) "להצהיל פנים משמן, ולחם לבב אנוש יסעד", היינו שבתוך האכילה מתגלה הארת המקיפים שהוא בחינת אור הפנים, בחינת להצהיל פנים משמן ולחם וכו'. ועל כן מצות חנוכה - בשמן. כי חנוכה הוא בחינת חנוכה הבית, שעל ידי זה נמשך פרנסה, ונתגלה אור הפנים, שזה בחינות לחם הפנים, בחינות "להצהיל פנים משמן ולחם" וכו'. כנ"ל. וזה בחינות (במדבר ו) "יאר ה' פניו אליך ויחנך". ויחנך - זה בחינות חנוכה, שעל ידו נתגלה אור הפנים, בחינת "יאר ה' פניו" וכו' כנ"ל. ומשה רבנו זכה לסוד חנוכה, על ידי שמסר נפשו בשביל ישראל ונתן לבו עליהם להסתכל בצרתם, כי הוא היה

רחמן ומנהיג אמתי כנ"ל. ועיקר צרת ישראל הוא המשא של עוונות, חס ושלום, כנ"ל, ועל כן בקש עליהם סלח נא כנ"ל, ועל ידי זה נעשה בחינת חנוכה, בחינת חנכת הבית, שבזה תלוי תקון כל הבחינות הנ"ל, כנ"ל. וזהו חנוכה - חנו כ"ה (תק"ו ת"י י"ג), היינו כ"ה בכסלו. כסליו (עיין בספר גט פשוט סימן קכו שכן הוא הגירסא בתרגום) הוא אותיות "וירא ה' כי סר לראות" (שמות ג), כי משה רבנו נתן לבו להסתכל בצרתן של ישראל. וזהו כי סר לראות' - לשון 'סר וזעף' (מלכים א כ"א) (ועיין מ"ד שמות פ"ב) ועיקר צרתן הוא המשא של עוונות, חס ושלום, כנ"ל. והשם יתברך כשראה, שהוא נתן לבו על זה, קראו אליו ויאמר "משה משה, ויאמר הנבי" - 'הנבי לכהנה, הנבי למלכות'. כמו שדרשו רבותינו זכרונם לברכה (מדרש רבה, שמות, פרשה ב) 'הנבי לכהנה' - זה בחינת חנוכת הבית, כי משה שמש בשבעת ימי המלואים, כמו שכתוב (תהלים צ"ט) "משה ואהרן בכהניו" (זבחים ק"ב). גם כהן הוא בחינת כלליות בן ותלמיד, כי כהן נאמר (ויקרא י) "להורות את בני ישראל", 'להורות' - לשון הוראה זה בחינת תלמיד. גם להורת - לשון הריזון, בחינת בן. 'הנבי למלכות' - זה בחינת מלכות הנ"ל, שעל ידו נמשך הפרנסה, שבו נתגלה אור הפנים כנ"ל. וזה בחינת (בראשית י"ד) "ומלכי צדק מלך שלם הוציא לחם ויין, והוא כהן לאל עליון". 'מלכי צדק מלך שלם' - זה בחינת מלכות. 'הוציא לחם ויין' - היינו בחינת פרנסה, שנמשך על ידי המלכות הנ"ל. 'והוא כהן' - זה בחינת כהנה כנ"ל, שהוא בחינת כלליות בן ותלמיד, שמשם נמשך הפרנסה על ידי המלכות, כנ"ל.

ז"ל ספר יראים (סימן תכ"ט): נר שבת ונר חנוכה, נר חנוכה אעפ"י שהיא מצוה מדרבנן ומצוות דרבנן שאין לה אבות לא באנו למצוה (למנות), כללנוה עם נר שבת אגב שיטפא. ויען אמרו הנביאים (ישעי' נח, יג) "וכבדתו מעשות דרכיך", אמרו חכמים וציוו להדליק נר בשבת לכבוד שבת, ואסמכוה אקרא (איוב ה, כד) "וידעת כי שלום אהליך ופקדת נויך ולא תחטא". ובשבת (דף ל"ד ע"א) מפרש ליה בנר שבת וכו'. ועד דלא אתא ישעי' גמרא גמירי ליה, ואסמוכה אקרא, כדאמרינן בזבחים (דף י"ח ע"ב) אמר רב חסדא דבר זה מתורת משה רבינו לא למדנו, מדברי יחזקאל בן בוזי למדנו וכו', עכ"ל.

סדר הדלקת נרות חנוכה

מצות נר חנוכה להדליק בפתח הסמוך לרשות הרבים, משום הנס וכו', אם יש לו חלון לרשות הרבים ידליקם שם, ואם לא, מדליקם אצל הפתח. ומצוה שיניחם בטפח הסמוך לפתח משמאל, שתהא מזוזה מימין ונר משמאל, ונמצא שהוא מסוכב במצוות:

תפילה מהגה"ק ר' צבי אלימלך מדינוב בעל בני יששכר זצוק"ל:

לְשֵׁם יְחִוּד קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשְׂכִינְתָּהּ, בְּדַחֲלוֹ וּרְחִימוֹ
וּרְחִימוֹ וּדְחִילוֹ, לְיַחַד שֵׁם י"ה בּו"ה בְּיַחְוּדָא שְׁלִים
בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל. הִנְנִי מְבוֹן בְּהַדְלַקַת נֵר הַחֲנוּכָה לְקִנּוּם
מִצְוֹת בּוֹרְאֵי כְּאֲשֶׁר צְוִנֵי חֲכָמֵינוּ ז"ל לְתַקֵּן אֶת שׁוֹרְשָׁהּ
בְּמָקוֹם עֲלִיּוֹן:

וּבְכֵן יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁתִּהְיֶה
חֲשׂוּבָה וּמְקַבְּלַת וּמְרַצָּה לְפָנֶיךָ מִצְוֹת הַדְלַקַת נֵר הַחֲנוּכָה
כְּאֵלּוּ כּוֹנְנֵתִי כָּל הַכּוֹנְנוֹת שֶׁכּוֹנְנוּ הַכֹּהֲנִים מִשְׁרְתֵי הַשֵּׁם בְּעַת
אֲשֶׁר הָעִירוּ לַמּוֹת נַפְשָׁם בְּשִׁבִיל כְּבוֹד שְׁמֶךָ הַגָּדוֹל הַגָּבוֹר
וְהַנּוֹרָא. וְאַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים עוֹרְרַת נִצְחָךְ עֲלֵיהֶם לְנִצְחָה
אֶת אוֹיְבֵיהֶם וּלְנִצְחָה עַל מְלֹאכֶת בֵּית יְהוָה, וְהִנְנִי עוֹשֶׂה עַל
דַּעְתָּם וְעַל כּוֹנְנָתָם וְעַל דַּעַת כָּל הַצַּדִּיקִים וְהַחֲסִידִים שֶׁהָיוּ
בְּאוֹתוֹ הַדּוֹר שֶׁהִשְׁפַּעְתָּ לָהֶם נֶסֶךְ וְזָכוּ לְאוֹר בְּאוֹר הַחַיִּים,
וְעַל דַּעַת כָּל הַצַּדִּיקִים וְהַחֲסִידִים שֶׁבְּדוֹרוֹתֵינוּ, וּפְנֵי כְּפִיתָם
וְעִשְׂתִּי כְּעִשְׂתָּם, וּבְזִכּוֹת הַמִּצְוָה הַזֹּאת תִּזְכְּנוּ לְנִצְחָה אֶת
אוֹיְבֵינוּ וּלְנִצְחָה עַל מְלֹאכֶת בֵּית יְהוָה, וְגִלָּה כְּבוֹד מְלִכּוּתְךָ
עֲלֵינוּ מִתְּהִרָה וְלֹא יִמוּשׁ הַתּוֹרָה מִפִּינוּ וּמִפִּי זְרַעֵנוּ וּמִפִּי זְרַע

זרעינו מעֵתָה וְעַד עוֹלָם, וְנִזְבַּח לְבָנִים תִּלְמִידֵי חֲכָמִים אָמֵן
 בֵּן יְהִי רָצוֹן. קִדְשָׁנוּ בְּמִצּוֹתֶיךָ וְתַן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרַתֶךָ שִׁבְעֵנוּ
 מְטוֹבָךָ וְשִׂמְחָה נִפְשָׁנוּ בִּישׁוּעָתֶךָ וּמַחֵר לִבָּנוּ לְעַבְדֶּךָ בְּאַמֶּת.
 מֶלֶךְ עַל כָּל הָעוֹלָם כָּלוּ בְּכַבּוּדֶךָ וְהַנָּשָׂא עַל כָּל הָאָרֶץ בִּיקָרֶךָ
 וְחוֹפֵעַ בְּחֵדֶר גְּאוֹן עֵזֶךָ עַל כָּל יוֹשְׁבֵי תֵּבֵל אֶרֶץ, וַיֵּדַע כָּל
 פֶּעוּל כִּי אַתָּה פְּעַלְתָּו וַיִּבִין כָּל יַעִיר כִּי אַתָּה יַצַּרְתָּו וַיֹּאמֶר
 כָּל אֲשֶׁר נִשְׁמָה בְּאֶפ"ו (בְּגוֹי חֲנוּכָ"ה) יְהוֹ"ה אֱלֹהֵי
 יִשְׂרָאֵ"ל מְלִיךְ וּמַלְכוּת"ו בְּכ"ל מְשָׁל"ה (בְּגוֹי כ"ו פְּעֻמִּים חֲנוּ"ה
 אוֹתוֹת חֲנוּכָ"ה, וּבְגוֹי מִתְתִּיה"ו ב"ן יוֹחֲנָן כַּהֲנָן גְּדוֹ"ל חֲשֵׁמְנָא"י וּבְגוֹי"ו).

אָמֵן נִצַּח סֵלָה וְעַד:

לפני ההדלקה מברכים להדליק נר ושעשה נסים ובערב הראשון מוסיפים ברכת
 שהחינו:

ביום הראשון יש להדליק את ה"שמש", לברך את שלוש הברכות שלהלן ולהדליק
 את הנרות.

ברכה ראשונה

בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְשָׁנוּ
 בְּמִצּוֹתָיו וְצִוָּנוּ לְהַדְלִיק נֵר שֶׁל חֲנֻכָּה:

ברכה שניה

בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁעָשָׂה נִסִּים
 לְאַבּוֹתֵינוּ בְּיָמֵם הָהֵם בְּזֵמַן הַזֶּה:

ברכה שלישית

בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁחֲחִינוּ וְקִיַּמְנוּ
 וְהִנֵּיעָנוּ לְזֵמַן הַזֶּה:

בשאר ימי החנוכה, יש להדליק את ה"שמש", לכרך רק את שתי הברכות הראשונות ולהדליק את הנרות.

ברכה ראשונה

בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מִלְךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ
בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לְהַדְלִיק נֵר שֶׁל חֲנֻכָּה:

ברכה שניה

בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מִלְךְ הָעוֹלָם שֶׁעָשָׂה נֶסִים
לְאֲבוֹתֵינוּ בַּיָּמִים הָהֵם בְּזֶמַן הַזֶּה:

בכל לילה, לאחר הדלקת הנרות, יש לומר את הקטע הבא:

הַנֵּרוֹת הִלְלוּ אֶנּוּ מִדְּלִיקִין עַל הַנְּסִים וְעַל הַנִּפְלְאוֹת וְעַל
הַתְּשׁוּעוֹת וְעַל הַמְּלַחְמוֹת. שֶׁעָשִׂיתָ לְאֲבוֹתֵינוּ בַּיָּמִים
הָהֵם בְּזֶמַן הַזֶּה. עַל יְדֵי בְּהִנְיָהּ הַקְּדוֹשִׁים. וְכָל מִצְוֹת שְׂמוֹנֵת יָמֵי
חֲנֻכָּה. הַנֵּרוֹת הִלְלוּ קֹדֶשׁ הֵם. וְאִין לָנוּ רְשׁוֹת לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶם.
אֵלָּא לְרֵאוֹתָם בְּלִבְדִּי. בְּדֵי לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל עַל נֶסֶךְ
וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ וְעַל יְשׁוּעָתֶךָ:

ויהי נעם אדני אלהינו עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו:
יָשָׁב בְּסֵתֶר עֲלִיּוֹן בְּצַל שְׂדֵי יִתְלוּנָן: אָמַר לַיהוָה מַחְסֵי וּמִצְוֹדָתֵי אֱלֹהֵי
אֶבֶטַח בּוֹ: כִּי הוּא יַצִּילֵךְ מִפֶּחַ יְקוּשׁ מְדַבֵּר חוֹזֵת: בְּאֶבְרָתוֹ יִסָּד
לְךָ וְתַחַת כְּנָפָיו תִּחַסֶּה צְנָה וְסַחֲרָה אֲמַתּוֹ: לֹא תִירָא מִפֶּחַד לְיִלְחָה מַחֲזִין
יְעוּף יוֹמָם: מְדַבֵּר בְּאֶפֶל יַחֲלֵךְ מִקְטָב יָשׁוּד צַהֲרִים: יִפֹּל מִצִּדְךָ אֶלֶף
וְרִבְבָה מִיַּמִּינְךָ אֶלֶף לֹא יִגָּשׁ: רַק בְּעֵינֶיךָ תִּבְיֵט וְשִׁלְמַת רְשָׁעִים תִּרְאֶה:
כִּי אַתָּה יְהוָה מַחְסֵי עֲלִיּוֹן שְׂמֹתָ מְעוֹנָה: לֹא תִאֲנָה אֶלֶף רָעָה וְנָנַע
לֹא יִקְרַב בְּאַחֲלָה: כִּי מִלְּאָבִיו יֵצֵה לְךָ לְשִׁמְרֶךָ בְּכָל דְּרָבִיב: עַל כַּפִּים

יִשְׂאוּנֶךָ פֶּן תִּגְזַף בְּאֶבֶן רִגְלֶךָ: עַל שַׁחַל וּפְתָן תִּדְרֹךְ תִּרְמַם כְּפִיר וְתִנּוּן:
 כִּי בִי חֶשֶׁק וְאֶפְלֹטָהוּ אֲשַׁנְּבֵהוּ כִּי יִדַע שָׁמַי: יִקְרָאֵנִי וְאֶעֱנֶהוּ עִמּוֹ אֲנָבִי
 בְּצָרָה אֲחַלְצֶהוּ וְאֲכַבְּדֶהוּ: אֲרֹךְ יָמִים אֲשַׁבֵּיעֶהוּ וְאֲרֹאֵהוּ בִישׁוּעָתִי:
 אֲרֹךְ יָמִים אֲשַׁבֵּיעֶהוּ וְאֲרֹאֵהוּ בִישׁוּעָתִי:

מִזְמוֹר שִׁיר חֲנֻכַּת חֲבוּת לְדָוִד: אֲרוּמְמָךְ יְהוָהּ כִּי דָלִיתָנִי וְלֹא
 שָׂמַחַת אִיבִי לִי: יְהוָהּ אֱלֹהֵי שׁוּעָתִי אֱלֹהֵי וְתִרְפָּאֵנִי: יְהוָהּ
 הֶעֱלִיתָ מִן שָׂאוֹל נַפְשִׁי חַיִּיתָנִי מִיַּרְדֵּי בּוֹר: זָמְרוּ לִידָוִד חֲסִידָיו וְהוֹדוּ
 לְזִכָּר קִדְשׁוֹ: כִּי רָנַע בְּאִפּוֹ חַיִּים בְּרִצּוֹנּוֹ. בְּעָרַב יְלִין כְּבִי וְלִבְקָר רִנָּה:
 וְאֲנִי אִמְרָתִי בְשִׁלּוֹי בַּל אֲמוּט לְעוֹלָם: יְהוָהּ בְּרִצּוֹנֶךָ הֶעֱמַדְתָּח
 לְחַרְרֵי עַז. הִסְתַּרְתָּ פָנֶיךָ חַיִּיתִי נִבְהַל: אֱלֹהֵי יְהוָהּ אִקְרָא וְאֵל אֲדַנִּי
 אֶתְחַנֵּן: מַה בִּצְעַ בְּדַמִּי בְרַדְתִּי אֵל שַׁחַת חַיּוּדֶךָ עֶפְרַי הַיְגִיד אֲמַתְךָ:
 שְׁמַע יְהוָהּ וְחַנּוּנִי יְהוָהּ הִיחַ עֶזְרִי לִי: הִפְכַת מִסְפְּדֵי לְמַחֹל לִי
 פִּתְחַת שָׁקִי וְתִאֲזַרְנִי שְׂמַחַת: לְמַעַן יִזְמְרֶךָ כְּבוֹד וְלֹא יִדָּם יְהוָהּ
 אֱלֹהֵי לְעוֹלָם אֲוֹדֶךָ:

לְמַנְצַח בְּנִינּוֹת מִזְמוֹר שִׁיר: אֱלֹהִים יְחַנְּנוּ וּיְבָרְכֵנוּ. יֵאָר פָּנָיו אֶתְנוּ.
 סֵלָה: לְדַעַת בְּאֶרֶץ דְּרָבָךָ. בְּכָל גּוֹיִם יִשׁוּעָתֶךָ: יוֹדוּךָ עַמִּים
 אֱלֹהִים. יוֹדוּךָ עַמִּים כְּלָם: יִשְׂמְחוּ וּיְרַנְּנוּ לְאֲמִים. כִּי תִשְׁפֹּט עַמִּים
 מִיִּשְׂרָאֵל. וְלְאֲמִים בְּאֶרֶץ תִּנְחַם סֵלָה: יוֹדוּךָ עַמִּים אֱלֹהִים. יוֹדוּךָ עַמִּים
 כְּלָם: אֶרֶץ נִתְּנָה יְכוּלָה. יְבָרְכֵנוּ אֱלֹהִים אֱלֹהֵינוּ: יְבָרְכֵנוּ אֱלֹהִים.
 וְיִירָאוּ אוֹתוֹ כָּל אֶפְסֵי אֶרֶץ:

אומרים אנא בכח שש פעמים ובפעם השביעית מנגנים:

אֲנָא בְּכַח גְּדֻלַּת יְמִינֶךָ תִּתִּיר צְרוּרָה. אב"ג ית"ץ:
 נָא גְבוּר דּוֹרְשֵׁי יְחוּדֶךָ כְּבַבַּת שְׁמַרְם. נג"ד יכ"ש:
 בְּרַכְּם טְהָרִם רַחֲמֵי צְדָקָתֶךָ תְּמִיד גְּמִלָּם. כט"ר צת"ג:

חֲסִין קָדוֹשׁ בְּרוּב טוֹבָךְ נִחַל עֲדָתְךָ.
 חק"ב מג"ע:
 יְחִיד נֶאֱחָה לְעַמְּךָ פָּנָה זֹכְרֵי קִדְשֶׁךָ.
 יג"ל פז"ק:
 שְׁוַעַתְנוּ קָבַל וּשְׁמַע צַעֲקָתְנוּ יוֹדַע תַּעֲלוּמוֹת.
 שק"ו צי"ת:

בלחש - בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת לְדָוִד הֵנָּה מָה טוֹב וּמָה נָעִים שָׁכַת אַחִים נָם
 יָחַד: בְּשָׁמֶן הַטּוֹב עַל הָרֹאשׁ יֵרֵד עַל הַזָּקֵן וְזָקֵן אַחֲרָיו
 שְׁיֵרֵד עַל פִּי מְדוּתָיו: כְּטַל הַרְמוֹן שְׁיֵרֵד עַל הַרְרֵי צִיּוֹן כִּי שָׁם
 צָוָה יְהוָה אֶת הַבְּרָכָה חַיִּים עַד הָעוֹלָם:

פיוט "מעוז צור"

מַעֲוֹז צוֹר יְשׁוּעָתִי לָךְ נֶאֱחָה לְשַׁבַּח. תִּפְּזֵן בֵּית תְּפִלָּתִי וְשָׁם
 תּוֹדָה נִזְבַּח. לְעַת תִּכְיֶן מִטְּבַח מִצָּר הַמְּנַבַּח. אֲזִ אֲגַמּוֹר
 בְּשִׁיר מִזְמוֹר חֲנֻכַּת הַמִּזְבֵּחַ:

רַעוֹת שְׁבַעָה נִפְשֵׁי בִּיגוֹן כַּחֵי פִלָּה. חַיִּי מָרְרוּ בְּקוֹשֵׁי
 בְּשַׁעֲבוֹד מַלְכוּת עֲגָלָה. וּבִידוֹ הַגְּדוּלָּה הוֹצִיא אֶת
 הַסְּגָלָה. חֵיל פָּרַעָה וְכָל זָרְעוֹ יֵרְדוּ כְּאֶבֶן בַּמִּצִּיּוֹלָה:

דִּבִּיר קָדְשׁוֹ הֵבִיאֵנִי וְגַם שָׁם לֹא שָׁקַטְתִּי. וּבָא נוֹגֵשׁ וְהַגְּלֵנִי.
 כִּי זָרִים עֲבַדְתִּי. וַיִּין רַעַל מִסַּכְתִּי כַּמַּעַט שְׁעַבְרְתִּי. קִץ
 בָּבֶל. זָרְבָבֶל. לְקִץ שְׁבַעִים נוֹשַׁעְתִּי:

כָּרוֹת קוֹמַת בְּרוּשׁ בְּקֶשׁ אֲגָנִי בֶן הַמִּדְתָּא. וְנִהְיִתָּה לוֹ לְפַח
 וְלְמוֹקֵשׁ לְמוֹקֵשׁ וְגֵאֲוָתוֹ נִשְׁבָּתָה. רֹאשׁ יְמִינִי נִשְׁאֲתָה.
 וְאוֹיֵב שְׁמוֹ מִחִיתָה. רַב בְּנִי וְקִנְיִנִּי עַל הָעֵץ תְּלִיתָה:

יָנִיִּים נִקְבְּצוּ עָלַי אֲזֵי בֵימֵי חֲשָׁמְנִים. וּפְרָצוּ חוֹמוֹת מִגְדְּלֵי
 וְטָמְאוּ כָּל הַשְּׁמָנִים. וּמְנוֹתַר קִנְקָנִים נַעֲשֶׂה נֶס
 לְשׁוֹשָׁנִים. בְּנֵי בֵּינָה יָמֵי שְׁמוֹנָה קִבְּעוּ שִׁיר וְרִנָּיִם:

חֲשׂוֹף זְרוּעַ קְדָשְׁךָ וְקָרַב קִיץ הַיְשׁוּעָה. נָקַם נִקְמַת דָּם עֲבָדֶיךָ
 מֵאֲמָה הַרְשָׁעָה. כִּי אָרְכָה לָנוּ הַשְּׁעָה. וְאֵין קִיץ לִימֵי
 הַרְעָה. דָּחָה אֲדָמוֹן בְּצַל צִלְמוֹן הָקָם לָנוּ רוּעָה שְׁבָעָה:

